

GABOŠ, selo SZ od Vinkovaca. S područja Gaboša ima prapov. i rim. nalaza, te ulomaka slavenske srednjovj. keramike. S lok. *Vučica* potječe skupan nalaz rim. novca iz IV. st. — G. se prvi put spominje 1437. kao posjed obitelji Talovac. Susjedne uzvisine *Sokolac* i *Šamčina* možda su ostaci srednjovj. utvrda, kao i *Jerman*, na pola puta iz Gaboša u Markušicu.

LIT.: J. Brunšmid, Gradine na Vuki između Nuštra i Gaboša, VjHAD, 1899—1900, str. 207. — R. Lopašić, Slavonski spomenici za XVII vijek, Starine JA, 1902, 30, str. 169. — J. Bösendorfer, Crtice iz slavonske povijesti, Osijek 1910, str. 194. — D. Jurman-Karaman i D. Mladinov, S evidencionog putovanja u kotaru Vinkovci, Vijesti MK, 1958, 4. A. Ht. i D. Pi.

GABRIČEVIĆ, Branimir, arheolog (Podgora kraj Makarske, 8. VII. 1915). Studirao klasičnu filologiju i arheologiju u Zagrebu. Od 1949. radi na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, od 1954. direktor Arheološkoga muzeja u Splitu. Od 1969. bio je profesor na Filozofskom fakultetu u Zadru, 1978—80. na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Vodio veći broj arheol. istraživanja a osobito su važna ona na otoku Visu. Bavi se ant. arheologijom, te ant. i srednjovj. epigrafijom.

BIBL.: Dva priloga poznavanja razvoja antičke Salone, VjAHD, 1952; *Iconographie de Mithra Tauroctone dans province romaine de Dalmatie*, Archaeologia Iugoslavica (Beograd), 1954; *Nepoznati sljem na provjesla iz Solina*, Peristil, 1957, 2; *Antička Issa*, Urbs, 1958—59, 2; *Sarkofag nadbiskupa Ivana pronađen u podrumima Dioklecijanove palače*, VjAHD, 1960 (1967); *Ultime scoperte nel palazzo di Diocleziano*, Atti VII Congr. int. di arch., II, Roma 1961; *Piscine battesimali cruciformi scoperte recentemente in Dalmazia*, Akten des VII Int. Kongr. für christ. Arch., Trier 1965; *Antički spomenici otoka Visa*, Prilozi — Dalmacija, 1968; *O počecima rimske provincijalne umjetnosti u Liburniji*, Diadora, 1980, 8; *Studije i članci o religijama i kultovima antičkog svijeta*, Split 1987.

B. V. B.

GAGRO, Božidar, povjesničar umjetnosti (Hodbina kraj Mostara, 25. XII. 1937). Diplomirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1960. Najprije asistent, potom predavač na istoj ustanovi. Bio je direktor Zavoda za kulturu SR Hrvatske i savjetnik UNESCO-a za kulturni razvoj; od 1982. ministar za prosvjetu i kulturu SR Hrvatske, potom u diplomatskoj službi. Pisao članke, eseje i studije, pretežno s područja moderne umjetnosti i teorije kulture. Pokrenuo i uređivao časopis »Život umjetnosti«, potaknuo priređivanje niza velikih izložaba i surađivao na njima (Secesija, »Zemlja«, Slikarstvo Münchenskog kruga).

BIBL.: *Ciklus slika N. Grassija*, Peristil, 1962, 5; *Slikarstvo Proljetnog salona*, ŽU, 1966, 2; »Zemlja« naspram evropske umjetnosti, ibid., 1970, 11—12; *Putevi modernosti u hrvatskom slikarstvu*, u katalogu: Počeci jugoslavenskog modernog slikarstva, Beograd 1972; *Slikarstvo Münchenskog kruga* (katalog), Zagreb 1973; *Skulptura građanskog razdoblja u Hrvatskoj*, u katalogu: Jugoslavenska skulptura 1870—1950, Beograd 1974; *Hrvatska grafika prve polovine XX stoljeća*, u katalogu: Jugoslavenska grafika 1900—1950, Beograd 1977; *Ivan Mestrovici*, Zagreb 1987.

Ž. Sa.

GAJA, Luka Ivanov, graditelj (XIV. st.); rodom iz Nina, djelovao u Zadru. God. 1385. pregovarao s dvojicom drvorezbara o izradbi retabla glavnoga oltara katedrale u Zadru, a 1398. obvezao se izraditi križno-rebrasti svod u sakristiji.

LIT.: N. Klaić i I. Petricoli, Zadar u srednjem vijeku do 1409. god., Zadar 1976, str. 509.

GAJSKI, Mirjana, slikarica (Zagreb, 7. VI. 1932). Završila Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu (V. Selan-Gliha). Živi i radi u Njemačkoj. U slikarstvu je izgradila poseban svijet fantastike. U beskraje mistične prostore smješta metamorfoze ljudskih bića u oblike koji lebde poput pramenova magle. Piše pjesme, radijske drame, libreta, radi scenografiju i kostimografiju za balet. Samostalno izlaže od 1961.

LIT.: J. Baldani, Mirjana Gajski, ČIP, 1971, 5.

GALERIJA, 1. prostor (salon) za priređivanje lik. izložbi, često popraćenih katalogom izložaka. Najstariji je Umjetnički paviljon u Zagrebu u kojemu je održana prva izložba 1898 (»Salon«). Saloni su pridonijeli razvitku lik. umjetnosti, osobito između dva svj. rata (Salon Ulrich u Zagrebu 1909—47, Salon Galić u Splitu 1924—61). Osim brojnih novijih galerija danas djeluju u Zagrebu Galerija Studentskog centra (1962), Galerija »Forum« (1969), Galerija Nova (1975), Galerija »Karas«, Galerija »Mirko Virius« (1977), Muzejsko-galerijski centar s Galerijom Gradec; u Osijeku Galerija »Zodijak« (1968); u Dubrovniku Galerija »Sebastijan«. 2. Ustanova koja, poput muzeja, sakuplja, čuva, proučava i izlaže djela lik. umjetnosti (→ *Muzeji i galerije*).

LIT.: Ulrichov umjetnički salon, Novosti, 1910, 34. — D. Kečkemet, Trideset godina salona Galić, Slobodna Dalmacija, 6. I. 1956. — Ivan Galić i njegov salon (katalog), Split 1961. — 60 godina slikarstva i kiparstva u Hrvatskoj — Jubilarna izložba o 60-godišnjici Umjetničkog paviljona (katalog), Zagreb 1961. — L. Ukrainčik, Umjetnički paviljon u Zagrebu 1898—1988, u katalogu: Vlaho Bukovac, retrospektiva, Zagreb 1988. — Ž. Vujić, Salonima obitelji Ulrich u spomen, ŽU, 1993, 54—55.

L. D.

GALERIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI OSIJEK, osn. 1954. izdavanjem djela lik. umjetnosti iz Muzeja Slavonije u kojemu su se skupljala od 1877. Djela su raspoređena u tri zbirke: slikarstvo i grafika XVIII. i XIX. st., slikarstvo i grafika XX. st. i zbirka kiparstva. Osobito su vrijedna djela osječkoga slikarskoga kruga XIX. st.

LIT.: Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek 1987. — O. Švajcer, Domaći i strani slikari XVIII. i XIX. stoljeća u Galeriji likovnih umjetnosti Osijek, Osijek 1987—88.

GALERIJA NOVA, osn. je 1975. u Zagrebu u okviru Centra za kulturnu djelatnost omladine; predstavlja mlade umjetnike avangardnih usmjerenja i autore starijih generacija kojih je rad vezan uz inovacije u umjetničkome kontekstu. Održane su izložbe grupâ OHO, Bosch + Bosch, Grupe 143 i Exat 51, problemske izložbe »Informel 1956—1962«, »Primjeri analitičkih radova«, »Slovenski mladi slikari«, »Nove pojave u hrvatskom slikarstvu«, »Druga skulptura« i organizirane međunarodne manifestacije »Mail-love art« i »Kompjuterska animacija«. Galerija je izdala knjige *EXAT 51* Ž. Koščevića i J. Denegrija (1979) i *Nepredmetni svijet* K. Maljevića (1981). Voditelj je Ljerka Šibenik. Od 1993. galerija je u okviru poduzeća A. G. M.

MI. L.

GALERIJA SLIKA (Varaždin), osn. 1939, od 1947. u baroknoj palači Sermage. Posjeduje slike, kipove i grafičke listove starih stranih majstora,

portrete domaćih i udomaćenih slikara iz XIX. st., djela hrv. umjetnika iz XX. st. (M. Stančić, I. Režek).

LIT.: Gradski muzej Varaždin: Galerija slika, Varaždin 1981.

GALERIJA STUDENTSKOG CENTRA, osn. je u Zagrebu 1962. Prvih godina priređuje izložbe suvremenih umjetnika (M. Stančić, O. Gliha, S. Kopač, M. Šutej), tematske retrospektive i skupne manifestacije (»Zidno slikarstvo Istre«, »Nova jugoslavenska skulptura«, »Decenija hrvatskog slikarstva«). Galerija se uskoro orijentirala na predstavljanje najmlađe generacije stvaralaca avangardnih koncepcija (D. Martinis, S. Dimitrijević, S. Iveković, G. Žuvela, J. Kaloper, G. Trbuljak, D. Tomičić, Ž. Borčić, B. Bučan). Osobita je pozornost usmjerena prema konceptualnoj umjetnosti, ambijentima, happeningu i akcijama, fotografiji i međunarodnoj suradnji (izlagale su grupe »OHO«, »Bosch+Bosch«, »Tok« i »Grupa A3«). Galerija je tiskala vlastito glasilo »Novine« (1968–75) i knjigu R. Cieslewicza *Ne!* (1973). Voditelji su bili D. Horvatić (1962–64), Vjeran Zuppa (1964–66), Ž. Košćević (1966–80), V. Gudac (1980–89), a od 1991. Ljiljana Domić.

LIT.: Galerija Studentskog centra u Zagrebu (katalog), Zagreb 1975.

MI. L.

GALERIJA UMJETNINA U SPLITU, osn. 1931; posjeduje djela tal. i domaćih slikara i kipara XIV–XVIII. st., zbirku ikona i djela umjetnika iz XIX. i XX. st., osobito onih iz Dalmacije (A. Medulić, C. Medović, V. Bukovac, E. Vidović, I. Meštrović).

LIT.: K. Prijatelj, Galerija umjetnina u Splitu, Split 1951. — M. Tripković, Galerija umjetnina u Splitu, Split 1968. — M. Ivanišević, Izložba Splitske Galerije umjetnina priređene od Krune Prijatelja, Prijatelj zbornik, II, Split 1992.

GALERIJE GRADA ZAGREBA, sastoje se od četiri ustanove. *Galerija suvremene umjetnosti* (osn. 1954) prati najnovije pojave u domaćoj i svjetskoj lik. umjetnosti, te posjeduje oko 2700 djela. *Galerija primitivne umjetnosti* (osn. 1952) najstariji je muzej naivne umjetnosti u svijetu. Skupljeno je oko 1150 radova stotrideset dvojice autora. Djelatnost obiju galerija se zasniva na povremenom priređivanju izložbi; isto tako djeluju i *Centar za fotografiju, film i televiziju (CEFFT)* te *Galerija Benko Horvat*, priv. umj. zbirka predmeta od rim. kulture do XIX. st., donacijom 1946. predana u vlasništvo grada Zagreba.

GALETA, Ivan Ladislav, slikar i sineast (Vinkovci, 9. V. 1947). Završio Pedagošku akademiju u Zagrebu. God. 1977–85. voditelj Centra za multimedijalna istraživanja Studentskoga centra u Zagrebu. U lik. životu nazočan od 60-ih god. (u okviru tzv. nove umjetničke prakse). Bavi se video-artom i eksperimentalnim filmom istražujući filmski prostor i prostor i vrijeme projekcije: *Water Pulu* 1869–96 (1988) te *Pi Râ Midas* 1972–84 (1984). Prvu samostalnu izložbu priređuje 1974.

LIT.: Ž. Kipke, Euklidovi nedogledi u očima modernog vremena, ŽU, 1988, 43–44. R.

GALIĆ, Drago, arhitekt (Zagreb, 9. X. 1907 – 3. X. 1992). Studij arhitekture završio na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu (D. Ibler). God. 1926–30. radio kod H. Ehrlicha, J. Denzlera i M. Kauzlarića, do 1939. kod D. Iblera. God. 1947–76. profesor na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu, član JAZU od 1950, od 1964–84. vodi Majstorsku radionicu za arhitekturu JAZU.

S D. Iblerom radi na projektima za OUZOR u Skoplju (1931), vilu Robić na Korčuli (1933) i kuću Filipčić u Ul. P. Miškine u Zagrebu (1936); zajedno izrađuju studiju za stanove u nizu na padinama Novakove ul. u Zagrebu (1932), sudjeluju na natječajima za OUZOR u Sarajevu (1937) i poslovno-stambenu zgradu »Prizad« u Beogradu (1938). G. rano prihvaća nova usmjerenja i jedan je od sudionika stvaranja međuratne zagrebačke arhitektonske škole. Suvremenim arhitektonskim govorom interpretira tradicionalne elemente: drvene vile u Istarskoj ul. i Hercegovačkoj ul. u Zagrebu (1933), kuća Jakšić u Dubrovniku (1935). Novi pristup oblikovanju prostora Galić je izrazio projektom stambenih višekatnica u Klaićevoj ul. 44 i 46 (1943). Sudjeluje na natječajima za bolnicu na Jordanovcu (1938) i sportski hotel i plivalište (1939, I. nagrada) u Zagrebu. Izlaže s grupom »Zemlja« u Zagrebu (1934).

Nakon 1945. osim utjecajna pedagoškog djelovanja, G. projektira niz industrijskih objekata, hotela, školskih ustanova i stambenih zgrada. Poštujući načela stroge funkcionalnosti, stvara djela snažnih plastičnih vrijednosti. Najuspjelija su mu dva stambena bloka u Aveniji Vukovar 35a (1953) i 43 (1954) u Zagrebu. Njegov istančan odnos prema zatečenim prostornim vrijednostima dolazi do izražaja u projektu stambene

D. GALIĆ, stambeni blok u Vukovarskoj aveniji u Zagrebu

višekatnice na Svačićevu trgu u Zagrebu (1953). Sudjeluje na natječajima za zgradu Savezne vlade (1947, II. nagrada, s A. Augustinčićem, N. Šegvićem i B. Bonom) i Upravnu zgradu državnoga monopola (III. nagrada) u Beogradu. Suradivao s A. Augustinčićem na projektiranju memorijalnih građevina.

LIT.: Ž. Domljan, Poslijeratna arhitektura u Hrvatskoj, ŽU, 1969, 10. — Ž. Čorak, Arhitektura, u katalogu: Kritička retrospektiva »Zemlja«, Zagreb 1971. — Ista, U funkciji znaka, Zagreb 1981. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, Arhitektura 1986, 196–199. — Arhitekti članovi Akademije, Rad HAZU, 1991, 437. — V. Neidhardt, Drago Galić, ŽU, 1992–93, 52–53. J. M. M.

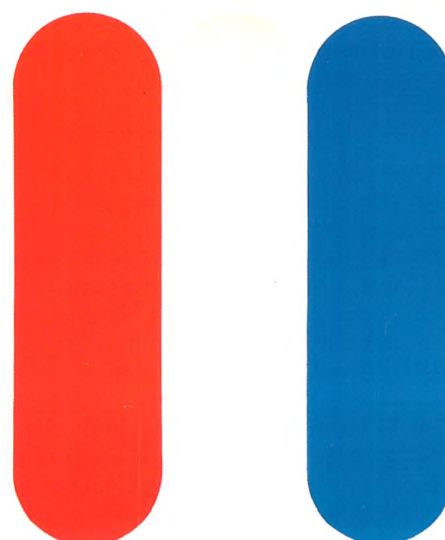
GALIĆ, Ivan, galerist (Hrvace, 24. VI. 1884 – Split, 16. I. 1961). God. 1912. otvorio je u Splitu radionicu okvira, koja od 1924. prerasta u izložbeni salon. Prvu izložbu priredili su E. Vidović i A. Uvodić. U Galićevu su salonu samostalno izlagali J. Plančić, I. Job, B. Dešković, T. Krizman, P. Dobrović, M. Tartaglia, J. Miše, A. Augustinčić, V. Parać, F. Šimunović i A. Zuppa, a održane su i brojne skupne izložbe.

LIT.: K. Prijatelj, T. Ujević, M. Tartaglia, V. Rismondo i N. Bezić-Božanić, Ivan Galić i njegov salon (katalog), Split 1961. K. Plj.

GALIĆ, Mladen, slikar (Široki Brijeg, 10. I. 1934). Studirao je na Akademiji u Zagrebu 1956–59. God. 1966–70. boravi u Parizu. God. 1967. sudjeluje na HIT-paradi, izložbi-ambijentu koja je prerasla u happening (sa Lj. Šibenik, M. Šutejom i A. Kuduzom). U ciklusu *Prostorne činjenice* (1981) reducira plastičke elemente u strukturi crteža i slike, odbacuje kromatsku razradu i opredjeljuje se za crno-bijeli kontrast. Bavi se grafičkim oblikovanjem.

LIT.: J. Denegri, Mladen Galić (katalog), Zagreb 1970. — Ista, Mladen Galić (katalog), Beograd 1979. — Z. Maković, Oblikovni identitet Galerije »Nova« (katalog), Zagreb 1980. — Galić (katalog), Zagreb 1980. M. Sus.

GALIĆ, Petar, arhitekt (Split, 30. XII. 1946). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Sarajevu 1970. Radi u Urbanističkome zavodu Dalmacije u Splitu. Izradio Urbanistički projekt marine Kremik u Primoštenu (1972, u

M. GALIĆ, Kompozicija IX, sitotisk